

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ IR VALSTYBINĘ ENERGETIKOS INSPEKCIJĄ PRIE ENERGETIKOS MINISTERIJOS

2014-03-12 Nr. 4D-2013/2-1345
Vilnius

I. SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X, ... namo (toliau citatose ir tekste vadinama – Namas) gyventojos (toliau vadinama – Pareiškėja arba pareiškėja), skundą dėl Valstybinei energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Inspekcija) ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jai teisinę pagalbą pagal Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos 2012-10-17 sprendimą Nr. (1.7)-S-3265-12 teikiančios advokatės A (toliau citatose ir tekste – Advokatė) 2013-04-03 prašymą pateikti informaciją.

2. Pareiškėja skunde nurodo, kad „2013-04-03 buvo kreiptasi į šias institucijas: Savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamentą, Inspekciją. Institucijų atsakymai visai neatspindi advokatės klausimų [...]“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta):

2.1. „1. Kada Namo ... bute [toliau citatose ir tekste vadinama – Butas] (gyvenamosiose patalpose bei gyvenamojoje pastogėje) buvo įrengti pertekliniai šilumos šildymo radiatoriai?“

2.2. „2. Ar tie (be projekto) ketiniai šilumos šildymo radiatoriais bute ir pastogėje, esančiuose Namo ... bute, buvo 2010–2012 metų laikotarpyje?“

2.3. „3. Pateikti informaciją apie Butą ir pastogę [...] už 10 metų laikotarpį, jeigu situacija tokia pati ir dabar, tai nurodykite šiuo metu esančią situaciją?“

2.4. „4. Kiek turi būti Bute ir pastogėje [...] šilumos šildymo radiatorių, ar jų neviršytas kiekis pagal projektą?“

3. Pareiškėja prašo Seimo kontrolieriaus „įpareigoti [...] valstybinių institucijų darbuotojus atsakyti į advokatės užklausimus / pateiktus konkrečius klausimus.“

II. TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Prieš pradėdant šio skundo tyrimą būtina atsižvelgti į toliau nurodytas aplinkybes

4.1. Iš Pareiškėjos kartu su skundu pateiktų dokumentų nustatyta:

4.1.1. Savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamento Energetikos skyrius 2013-05-09 raštu Nr. A51-53516(3.3.10.1-EM4) Advokatę informavo:

1) „[...] rašte prašomą informaciją 2013-04-17 raštu Nr. NB-RS-13-0669 Jums pateikė UAB „B“ (toliau – Administratorius)“;

2) „Energetikos skyrius informuoja, kad Buto plotas yra registruotas VĮ Registrų centre. Lietuvos Respublikos statybos įstatymo [...] (toliau – Įstatymas) 24 straipsnio 4 punktas nurodo, kad iki statinio įregistravimo Nekilnojamojo turto registre deklaracijos apie statybos užbaigimą galiojimą gali panaikinti statytojas arba teismas, po statinio įregistravimo – teismas. Tai reiškia, kad, prieš registruojant patalpą VĮ Registrų centre, buvo išduotas statybos užbaigimo aktas. Įstatymo 24 straipsnio 1 punktas nurodo, kad, užbaigus naujo statinio statybą, statinio rekonstravimą, [...], Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka surašomas statybos užbaigimo aktas“;

3) „[...] Energetikos skyrius neturi Buto projekto, pagal kurį galėtų atsakyti, ar šildymo prietaisų kiekis atitinka projektą.“

4.1.2. Administratoriaus 2013-04-17 rašte Nr. NB-RS-13-0669 pateikta ši informacija:

1) „Atsakydami į Jūsų prašymą informuojame, kad Administratorius neturi informacijos, kada Bute buvo įrengti šildymo radiatoriai. Administratoriaus žiniomis, 2010–2012 metų laikotarpyje ketiniai radiatoriai Bute ir įrengtoje pastogėje jau buvo sumontuoti“;

2) „[...] Namu šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas UAB „C“, išanalizavęs Namu iš Vilniaus apskrities archyvo gautus aukštų šildymo sistemos planus, centrinės šildymo sistemos aksonometrinę schemą bei šildymo sistemos įrenginių inventorizaciją (atlikta 2012-04-06), nustatė šildymo prietaisų neatitikimus projektui. Butai neatitinka Namu šildymo sistemos projekto; penkiuose butuose trūksta radiatorių sekcijų, o keturiuose butuose – per didelis sekcijų skaičius, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato patalpose visi šildymo prietaisai atitinka projektą, išskyrus tai, kad vienoje patalpoje trūksta vienos radiatoriaus sekcijos“;

3) „Bute įrengtos 35 radiatorių sekcijos, palėpėje – 49 rad. sekcijos. 2010-09-14 atliktos patikros metu, kurioje dalyvavo šilumos tiekėjo UAB „E“, šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojo UAB „D“ ir Administratoriaus atstovai, nustatytas būtent toks radiatorių sekcijų kiekis. Radiatorių kiekis pagal pirminį Namu projektą yra viršytas, tačiau patalpos yra rekonstruotos, palėpė įrengta ir įteisinta kaip gyvenamosios patalpos, kurios turi būti šildomos“;

4) „2011-11-02 Buto savininkas Administratoriui patvirtino, kad Buto įsirengtos palėpės plotas yra registruotas 2004 m., ir nurodė, kad šilumos tiekėjui atsiskaito už šildymą pagal nuosavybės teise valdomus plotus nuo patalpų įsigijimo, t. y. nuo 2003 m. Pagal VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenis Buto plotas yra 111,86 kv. m, tai yra palėpės plotas, įteisintas kaip gyvenamosios patalpos, kurios turi būti šildomos. Papildomai informuojame, kad Namu ... buto savininkas mokesčius moka proporcingai užimamam 111,86 kv. m plotui.“

4.1.3. Seimo kontrolieriui nepateiktas Inspekcijos atsakymas į Advokatės 2013-04-03 prašymą (2013-04-04 registracijos Inspekcijoje Nr. 1R-1347).

4.2. Seimo kontrolieriaus prašymu Savivaldybės pateiktame Vilniaus valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos 2012-10-17 sprendime Nr. (1.7)-S-3265-12 pažymėta: „[...] pareiškėja prašo suteikti antrinę teisinę pagalbą civilinėje byloje Nr. 2-6027-115/2012 dėl neteisėto šilumos paskirstymo ir įpareigojimo iš naujo paskirstyti šilumą rengiant procesinius dokumentus, atstovaujant pareiškėjos interesams civilinę bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme [...]. Pareiškėja nurodo, kad Vilniaus apygardos teismas 2012-10-10 priėmė nutartį, kuria įpareigojo X pašalinti skundo trūkumus.“

4.3. Seimo kontrolierius 2014-01-10 raštu Nr. 4D-2013/2-1345/3D-108 kreipėsi į:

4.3.1. Savivaldybę, prašydamas pateikti Savivaldybei (Administratoriui) žinomus duomenis (dokumentus) apie civilinės bylos nagrinėjimo eigą, priimtus sprendimus (ypač, ar yra priimtas pirmosios instancijos teismo, kuriame Pareiškėjai atstovauja Advokatė, sprendimas); atsižvelgti į Pareiškėjos skundą (pažymos 2 paragrafas), įvertinti Administratoriaus pateiktą informaciją (pažymos 4.1.2 papunktis) ir kt.;

4.3.2. Inspekciją – pateikti jai žinomus duomenis (dokumentus) apie civilinės bylos nagrinėjimo eigą, priimtus sprendimus (ypač, ar yra priimtas pirmosios instancijos teismo, kuriame Pareiškėjai atstovauja Advokatė, sprendimas); pateikti Inspekcijos atsakymo į Advokatės 2013-04-03 prašymą (2013-04-04 registracijos Inspekcijoje Nr. 1R-1347) kopiją; atsižvelgti į Pareiškėjos

skundą ir teisės aktų nustatyta tvarka pateikti išsamią informaciją (arba nustatyta tvarka motyvuotai atsisakyti ją pateikti) Advokatei arba Pareiškėjai.

Skundo tyrimui reikšmingos aplinkybės

5. Iš Savivaldybės 2014-02-24 raštu Nr. A51-167726/14-(3.3.10.1-EM4) pateiktos informacijos bei dokumentų nustatyta:

5.1. Advokatės 2013-04-03 prašymas dėl Bute įrengtų radiatorių 2013-04-05 registruotas Savivaldybėje; registracijos Nr. A60-12609 (Savivaldybės 2013-05-09 atsakymo į šį prašymą turinys – pažymos 4.1.1 papunktyje);

5.2. pasak Savivaldybės pareigūnų:

5.2.1. „Už pateiktos informacijos teisingumą atsako ją pateikęs Administratorius“;

5.2.2. „Savivaldybės darbuotojai nėra ekspertai. Teismas, nagrinėdamas bylą, gali paskirti nepriklausomą ekspertą, kuris atliktų nepriklausomą Administratoriaus pateiktos informacijos vertinimą“;

5.2.3. „Savivaldybė nedalyvauja civilinės bylos Nr. 2-6027-115/2012 nagrinėjime ir neturi informacijos apie minėtos civilinės bylos nagrinėjimo eigą, priimtus sprendimus.“

6. Iš Inspekcijos 2014-01-23 raštu Nr. 2R-222 pateiktos informacijos bei dokumentų nustatyta:

6.1. „Vilniaus apygardos teisme yra nagrinėjama civilinė byla Nr. 2-36-803/2014 [ankstesni bylos numeriai: 2012 metais – Nr. 2-6027-115/2012, 2013 metais – Nr. 2-656-115/2013. Šios bylos teismo proceso Nr. 2-55-3-02271-2012-2] pagal Pareiškėjos ieškinį / skundą atsakovei UAB „E“ (toliau – Bendrovė), šioje byloje dalyvaujant tretiesiems suinteresuotiems asmenims: Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai (toliau – VKEKK), Inspekcijai, Administratoriui, Namų gyventojams.“

„Ši byla Vilniaus apygardos teisme yra nagrinėjama pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 34 straipsnio 16 dalį, kai VKEKK atitinkamai 2012-08-02 sprendimu Nr. R2-1846 ir 2012-09-20 sprendimu Nr. R2-2143 išnagrinėjo ginčą tarp pareiškėjos ir Bendrovės dėl Namui tiekto šilumos energijos ir mokėtinų sumų perskaičiavimo. Šioje byloje Inspekcija yra įtraukta kaip trečiasis suinteresuotas asmuo. Vilniaus apygardos teismas įpareigojo Inspekciją pateikti išvadą šioje byloje, kuri buvo pateikta Inspekcijos 2013-03-15 raštu Nr. 2R-743 [...]“

Inspekcijos išvadoje civilinėje byloje Nr. 2-656-115/2013 nurodyta:

6.1.1. „Inspekcija gavo Vilniaus apygardos teismo (toliau – Teismas) pranešimą dėl išvados pateikimo ir persiųstus civilinėje byloje Nr. 2-656-115/2013 (toliau – Byla) pateiktus dokumentus. Pranešimu teismas įpareigojo Inspekciją iki 2013-03-15 pateikti išvadą Byloje dėl ieškovės X (toliau – Ieškovė) skundo (toliau – Skundas) atsakovei UAB „E“ (toliau – Atsakovė) dėl neteisėto šilumos pa skirstymo ir įpareigojimo iš naujo paskirstyti šilumą.“

6.1.2. „Į nagrinėjamą Bylą Inspekcija įtraukta kaip išvadą teikianti institucija, todėl, įvertinusi Teismo pateiktą Bylos medžiagą, Inspekcija, nepraleisdama Teismo nustatyto termino, teikia savo išvadą ir nuomonę šioje Byloje.“

Visų pirma, atkreiptinas dėmesys, kad [...] Inspekcija yra valstybinę energetikos kontrolę vykdanči institucija. Pagal Inspekcijos kompetenciją ir vykdomų funkcijų pobūdį, apibrėžtą Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme, Valstybinės energetikos inspekcijos nuostatuose, patvirtintuose Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012-03-15 įsakymu Nr. 1-63, ir kituose teisės aktuose, Inspekcija yra techninio ir eksploatacinio pobūdžio klausimus sprendžianti institucija. Šioje Byloje yra nagrinėjami išimtinai šilumos kiekio, pateikto Namui, paskirstymo butų ir kitų patalpų savininkams, šilumos paskirstymo metodų taikymo klausimai. Šilumos kiekio paskirstymo ir apmokėjimo už sunaudotą energiją klausimai nėra Inspekcijos kompetencija. Įvertinus tai, kas nurodyta, ir atsižvelgiant į tai, kad

Teismas įpareigojo Inspekciją pateikti išvadą šioje Byloje, Inspekcija šį Teismo įpareigojimą vertina kaip reikalavimą pateikti išvadą dėl ginčo esmės, t. y. Ieškovės reikalavimo:

- Panaikinti Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2012-008 02 sprendimą Nr. R2-1846 ir 2012-09-20 sprendimą Nr. R2-2143 (toliau – Sprendimai);

- Įpareigoti Atsakovą atlikti perskaičiavimus pagal Ieškovės nurodytus duomenis, t. y. atlikti perskaičiavimus Namų butų savininkams už šilumos energiją už laikotarpį nuo 1998 m. iki 2012 m pagal faktinius butų plotus – taikyti Namų buto Nr. ... plotą 86,11 kv. m, o Buto – 114,3: kv. m;

- Įpareigoti Atsakovą perskaičiuoti šilumos energiją pagal Metodą Nr. 4 ir Metodą Nr. 5 nuo 2006 m. iki 2012 m, įvertinant Namų palėpėje esančios nešildomos patalpos, priklausančios ne Namų butų savininkams, plotus;

- Įpareigoti Atsakovą taikyti Metodą Nr. 5 ir skirstyti šilumą remiantis ne tik butų plotu, bet ir audito duomenimis, nes butų Nr. ... ir Nr. ... savininkai savo patalpose yra įsirengę padidintą kiekį šildymo prietaisų ir vartoja daugiau šilumos energijos, nei sunaudotą pagal projektą įrengti šildymo prietaisai.“

„Atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcijai nesuteikta kompetencija spręsti dėl Komisijos Sprendimų, vertinti šių Sprendimų ar bet kokių kitų Komisijos veiksmų pagrįstumą ir teisėtumą. Tačiau išanalizavus visą Teismo pateiktą Bylos medžiagą, Inspekcijos nuomone ir vertinimu, Ieškovės Skundas yra nepagrįstas, kadangi Komisija tinkamai ir iš esmės išnagrinėjo klausimus dėl šilumos kiekio paskirstymo Namų gyventojams ir priėmė pagrįstus Sprendimus.“

„Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 178 straipsnis įtvirtina įrodinėjimo pareigą civiliniame procese: šalys turi įrodyti aplinkybes, kuriomis grindžia savo reikalavimus bei atsikirtimus, išskyrus atvejus, kai yra remiamasi aplinkybėmis, kurių šio kodekso nustatyta tvarka nereikia įrodinėti. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas savo praktikoje ne kartą yra nurodęs, kad bendroji įrodinėjimo pareiga nustatyta tam asmeniui, kuris teigia, o ne tam, kuris neigia. Taigi šalis, kuri siekia pagrįsti savo reikalavimus arba atsikirtimus, privalo pateikti tik tuos įrodymus, kurie patvirtina arba paneigia turinčias reikšmės bylai aplinkybes. Šiuo atveju nėra aišku, kuo Ieškovė grindžia savo reikalavimus dėl šilumos energijos paskirstymo Namų gyventojams ir sumų už šilumos energiją perskaičiavimo – nėra aišku, kuo remiantis Ieškovė reikalauja Namų buto Nr. ... plotą prilyginti 86,11 kv. m, o Buto plotą prilyginti 114,35 kv. m.“

„Pagal Inspekcijos gautus Bylos dokumentus matyti, kad Namų buto Nr. ... patalpų savininkui atliktas šilumos energijos perskaičiavimas yra grindžiamas Atsakovo į bylą pateiktame 2003-06-18 akte užfiksuotomis aplinkybėmis. Šio akto turiniu rėmėsi ir Komisija, priimdama sprendimus dėl tinkamo Atsakovo įpareigojimo atlikti perskaičiavimus įvykdymo. Atsakovė rėmėsi VĮ „Registrų centras“ Nekilnojamojo turto registro duomenimis ir šilumos energiją apskaičiavo atitinkamai 80,55 kv. m. Atitinkamai Buto savininkui mokesčiai už šildymą skaičiuojami vertinant visą jam priklausančio buto ir Namų pastogėje įrengtų patalpų plotą – 112,08 kv. m, o skaičiavimai taip pat atliekami nuo 2004/2005 m. šildymo sezono, kadangi 2003-05-03 toks plotas buvo užfiksuotas Namų valdytojo ir Atsakovo atstovų patikrinimo metu ir įformintas aktu.“

Inspekcijos nuomone, „Atsakovo atlikti perskaičiavimai yra paremti objektyviais duomenimis, kurie buvo nustatyti arba kurie yra pagrįstai numanomi (t. y. nėra kitų aplinkybių, kurios sudarytų galimybes teigti kitaip ir daryti kitokias išvadas).“

„Atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcijoje buvo gautas Savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamento (toliau – Departamentas) 2013-01-04 raštas Nr. A63-7-(15648)-(3.2.1-EM4) [...]. Šiuo raštu Departamentas patvirtino, kad „už šildymą su šilumos tiekėju atsiskaitoma pagal nuosavybės teise valdomus plotus nuo patalpų įsigijimo 2003 m. (Butas) ir nuo patalpų ploto padidinimo įteisinimo 2004 m. (Namų 10 butas). Pažymėtina, kad radiatorių sekcijų kiekio padidėjimą didžia dalimi (beveik 100 proc.) sąlygojo ... ir ... butams priklausančiose palėpės patalpose įrengti radiatoriai. Nuo 2012-10-25 Buto savininkai palėpės patalpas įteisino kaip gyvenamosios (buto) paskirties, šios patalpos turi būti šildomos, radiatoriai jose neturi būti demontuojami.“ Namų šildymo ir karšto vandens sistemų prižiūrėtojas UAB „C“ 2013-02-15 raštu

Nr. 50 informavo, kad informaciją apie šildymo prietaisus pateikė Administratoriui [...]. Administratorius 2013-02-11 raštu Nr. NB-RS-13-0276 patvirtino, kad išsprendus situaciją dėl Namu butuose Nr. ... ir Nr. ... įrengtų šildymo prietaisų, Namu šildymo ir karšto vandens sistema iš esmės funkcionuoja tolygiai [...]. Administratoriaus teigimu, nėra pagrindo laikyti, kad Namu šildymo ir karšto vandens sistema išbalansuota. Atsižvelgiant į šiuo Inspekcijos gautus dokumentus, Namu paskirstymo problemos išspręstos ir tolygus šildymas Name užtikrintas, todėl galima teigti, kad Komisijos Sprendimais buvo objektyviai išspręstos Namu šilumos paskirstymo problemos.

Dėl kitų klausimų, keliamų Ieškovės Skunde, Inspekcija nepasisako, kadangi tai nesusiję su teisės aktuose apibrėžtomis Inspekcijos funkcijomis. [...].“

6.2. „Pažymėtina, kad 2014-01-16 šioje byloje vyko teismo posėdis [...] ir byla buvo išnagrinėta, tačiau sprendimo priėmimas yra atidėtas. Sprendimas bus skelbiamas 2014-02-13. Bylą nagrinėjant 2014-01-16 posėdyje dalyvavo ir Inspekcijos atstovas.“

Inspekcija „atkreipia dėmesį, kad šioje byloje yra kilę daug klausimų dėl faktinių aplinkybių, susijusių su šildymo prietaisų įrengimu Namu ... ir ... butuose, šildymo prietaisų įrengimo laikotarpiu, šilumos kiekio paskirstymo pagrįstumu ir pan. Šioje byloje šalys pateikė daug žodinių paaiškinimų, gauti liudytojo ir Namu ... bei ... butų savininkų (gyventojų) paaiškinimai dėl šildymo prietaisų galimos įrengimo datos ir pan. Atsižvelgiant į tai, akivaizdu, kad klausimai, kuriuos Advokatė kėlė savo prašyme, galimai bus nustatyti tik šioje byloje Vilniaus apygardos teismui priėmus sprendimą.“

„Atkreiptinas Seimo kontrolieriaus dėmesys, kad nagrinėjant šią civilinę bylą posėdyje dalyvavo pati pareiškėja, taip pat ir Advokatė, kiti ginčo šalių ir dalyvaujančių byloje asmenų atstovai, todėl akivaizdu, jog tiek pareiškėjai, tiek jos Advokatei yra žinoma, kad prašyme nurodytos aplinkybės, kurias prašoma paaiškinti, yra nustatinėjamos byloje, šalys įrodinėja šias aplinkybes, todėl teigti, kad institucijos, atsakydamos į pareiškėjos atstovės prašymą, nepateikė tam tikros informacijos, kurios savo žinioje neturi, yra nepagrįsta.“

6.3. „[...] 2013-04-04 gavo Advokatės, atstovaujančios pareiškėjai, 2013-04-03 prašymą (registracijos Nr. 1R-1347) [...]. Inspekcija, įvertinusi prašymo turinį, parengė atsakymą į Advokatės prašymą – atsakymas įformintas Inspekcijos 2013-04-12 raštu Nr. 2R-1027 [...]. Atsakymas buvo išsiųstas Advokatei jos nurodytu kontaktiniu adresu.“

„Atsakyme nurodyta, kad savo žinioje Inspekcija neturi ir nekaupia duomenų apie atskirų gyvenamųjų namų šildymo prietaisų skaičių, būklę ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėja dėl Namu šildymo klausimų bei šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo kreipėsi ir anksčiau, Inspekcija savo žinioje turėjo šildymo ir karšto vandens sistemos prižiūrėtojo UAB „C“ pateiktą informaciją apie šildymo prietaisų skaičių pagal projektinius duomenis ir pagal faktinę situaciją, nustatytą patikrinimo metu [...]. Šį UAB „C“ patikrinimo aktą Inspekcija ir pateikė Advokatei [šios pažymos 4.1.2 papunkčio 1 ir 2 pastraipos]. Pakartotinai dėl šio prašymo į Inspekcija nebuvo kreiptasi. Įvertinus tai, Inspekcijos nuomone, pareiškėja nepagrįstai teigia, kad „institucijų (šiuo atveju Inspekcijos) atsakymai neatspindi Advokatės klausimų.“

6.4. „Pažymėtina, kad Pareiškėjos atstovės prašymas pateikti informaciją taip pat buvo adresuotas ir Savivaldybei, ir Administratoriui. Todėl buvo akivaizdus pagrindas manyti, kad Administratorius pateiks savo žinioje turimą informaciją ir duomenis. Pagal Seimo kontrolieriaus [...] nurodytą informaciją, galima teigti, kad Administratorius pateikė informaciją ir duomenis, kurie yra Administratoriaus žinioje ir kurie atspindi faktines aplinkybes, kurias įmanoma objektyviai nustatyti.“

6.5. „Inspekcijos žiniomis, Lietuvos Respublikos teismuose vyksta ir daugiau teisminių procesų, kuriuose dalyvauja pareiškėja, Bendrovė ir valstybės institucijos bei kuriose keliami klausimai, susiję su šilumos paskirstymu ir skaičiavimu ir kitais klausimais.“

6.6. „Inspekcija laikosi pagrįstos pozicijos, kad Advokatei pateikė visą Inspekcijos žinioje turimą informaciją ir pagrįstai nurodė, jog kita informacija galimai gali būti gaunama iš Administratoriaus. Pažymėtina, kad teisės aktai nenumato Inspekcijos pareigos vykdyti bendrojo naudojimo objektų administratoriaus priežiūros ir kontrolės – tai vietos savivaldos institucijos

funkcija, numatyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme.“

Inspekcijos „nuomone, dalis pateikti prašomos informacijos yra nustatinėjama Vilniaus apygardos teisme nagrinėjamoje civilinėje byloje Nr. 2-36-803/2014, kurioje 2014-02-13 bus priimtas sprendimas. Inspekcija laikosi nuomonės, kad [...], pateikdama 2013-04-12 atsakymą Nr. 2R-1027, įvykdė Advokatės prašymą (registracijos Nr. 1 R-1347), kiek tai susiję su Inspekcijos žinioje turima informacija ir Inspekcijos kompetencija.“

7. Iš Inspekcijos Seimo kontrolieriui 2014-03-04 pateiktos papildomos informacijos (raštu registracijos Nr. 1D-789 ir Nr. Nr. 1D-806) nustatyta:

7.1. Vilniaus apygardos teismo 2014-02-13 sprendime konstatuota:

7.1.1. „*Dėl šilumos paskirstymo, priklausomai nuo patalpų ploto* [...]

Nagrinėjamoje byloje nėra ginčo, kad artimiausias galimas taikyti metodas buvo Nr. 4, tačiau ieškovė ginčija atsakovo skaičiavimui imamus butų Nr. ... ir Nr. ... plotus. Kaip matyti iš į bylą pateiktų dokumentų, VKEKK jau aiškinosi dėl Name esančių patalpų plotų, siekdama patikrinti, ar teisingai šilumos paskirstymui naudojamas namo patalpų naudingas plotas. Administratorius 2011-10-25 raštu Nr. NB-RS-11-2774 pateikė VKEKK Namų patalpų planą ir aprašo kopijas [...]. VKEKK nustačiusi, kad 3 patalpų plotai, naudojami šilumos kiekiui apskaičiuoti ir paskirstyti, nesutampa su įregistruotais duomenimis, 2011-12-06 raštu Nr. R2-2496 kreipėsi į atsakovą [...]. UAB „E“ 2012-01-06 raštu Nr. 008-02-597 [...] paaiškino dėl Namų ... ir ... butų bei administracinių patalpų plotų, naudojamų šilumos paskirstymui, neatitikimo VĮ „Registru centras“ duomenims, nurodydama, kad naudoja suminį patalpų plotą, o Buto duomenis ima iš jų apskaitoje esančių nurodytų, t. y. 112,08 m² [...].

Iš į bylą pateiktų dokumentų nustatyta, kad atsakovas skaičiavimui naudoja VĮ „Nekilnojamo turto registras“ registruotą buto Nr. ... plotą [...], t. y. 80,55 kv. m. Atsakovas nurodė, kad, prie buto ploto pridėjus palėpės plotą, jų suma atitinka teisinės registracijos duomenis, todėl nėra pagrindo kitaip skaičiuoti buto naudingą plotą [...]. Ieškovė nepateikė į bylą rodymų, kad buto Nr. ... plotas su šildoma palėpe yra ar buvo 86,11 kv. m. Į bylą pateikti dokumentai įrodo, kad neįrengta pastogė per laikotarpį nuo 1998 m. iki 2006 m. nebuvo šildoma. Taip pat ieškovė nepateikė įrodymų, galinčių patvirtinti jos nurodytą aplinkybę, kad Buto plotas yra 114,35 kv. m [...]. Pridėjus šildomos palėpės plotą naudingas patalpų plotas pagal įregistruotus duomenis yra 112,08 kv. m ir atitinka atsakovo naudojamą. Byloje iš pateiktų įrodymų negalima padaryti išvados, kad pastato plotas neatitinka patalpų teisinės registracijos duomenų dėl naudingo ploto. Pagal CK [Civilinio kodekso] 4.262 straipsnį, įrašyti į viešą registrą duomenys laikomi teisingais ir išsamiais, kol nenuginčijami įstatymų nustatyta tvarka. Atsakovas šilumos paskirstymui apskaičiuoti naudojo namo naudingą plotą pagal turimus pakeistus plotus [...]. Tokiu atveju atmetinas ieškovės reikalavimas kaip neįrodytas dėl neteisingo minėtų butų naudingo plotų naudojimo apskaičiavimui už tieką šilumos energiją (CPK [Civilinio proceso kodekso] 178 straipsnis). [...]. Taip pat byloje nustatyta, kad 2003-05-03 buvo atliktas Buto patikrinimas, pagal jo rezultatus parengtas aktas [...], nurodant, jog palėpėje yra atlikta rekonstrukcija, o joje yra įrengti radiatoriai. Iš į bylą pateikto Nekilnojamojo turto registro paruošto išrašo matyti, kad butas buvo rekonstruotas, pripažintas tinkamu naudoti 2003-10-09 [...]. Trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, F paaiškino, jog jam 2003-10-09 įsigijus Butą šildymo prietaisai buvo įrengti. 2005-11-25 atlikus Buto pakartotinį patikrinimą, nustatyta, kad prieš du metus pasiūlytas nuimti radiatorius demontuotas, o palėpėje yra įrengti keturi radiatoriai [...]. Atsakovas skaičiuoja šio buto 112,08 kv. m kaip naudingą plotą, t. y. šildoma palėpė buvo įtraukta į skaičiuojamą plotą nuo 2003-05-03, kai šildymo prietaisų įrengimas palėpės patalpose buvo užfiksuotas [...]. Byloje nėra įrodymų, kad šildymo prietaisai Bute buvo įrengti nuo 1998 m., todėl taip pat atmetinas ieškovės reikalavimas ir dėl įpareigojimo atsakovą perskaičiuoti už patiektą šiam butui šilumos energiją nuo 1998 m. iki 2006 m., taikant Metodą Nr. 4, kaip neįrodytas (CPK 178, 185 straipsnis). Pažymėtina, kad teismo posėdžio metu ieškovė negalėjo tiksliai nurodyti, kada kreipėsi į atsakovą dėl šildymo prietaisų

įrengimo butuose Nr. ... ir Nr. ..., t. y. neįrodė, kad siekė šilumos tiekėjui padėti gauti teisingus duomenis, kaip pastato bendrasavininkė, būtinus teisingam šilumos paskirstymui, nebendradarbiavo (CK 6.38 straipsnis). Be kita ko, ieškovė nurodė, kad apie savo teises pažeidimą sužinojo dar iki 2003 m., o apie 2003–2004 m. informavo G apie galimą radiatorių įrengimą. Tokiu atveju, teismas atsižvelgdamas į atsakovo prašymą taikyti CK 1.125 straipsnio 8 dalyje numatytą trijų metų senaties terminą, atmets ieškovės reikalavimus dėl įpareigojimo perskaičiuoti butų Nr. ... ir Nr. ... savininkams mokėjimus pagal faktinius plotus taikant Metodą Nr. 4 už šildymą per laikotarpį nuo 1998 m. iki 2006 m., pasibaigus senaties terminui (CK 1.131 straipsnio 1 dalis), nes ieškovė tik 2012-07-04 kreipėsi į Komisiją, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 34 straipsnio 12 dalimi.“

7.1.2. *„Dėl šilumos paskirstymo, įrengus daugiau šilumos prietaisų*

UAB „C“, išanalizavusi Vilniaus apskrities archyvo gautus [...] šildymo sistemos planus [...], centrinės šildymo sistemos aksonometrinę schemą [...], Šildymo sistemos įrenginių inventorizaciją (2012-04-06 ir 2012-08-27) [...] nustatė šildymo prietaisų neatitikimus projektui. Patikrinimo akte nurodė, kad butuose Nr. [...] trūksta radiatorių sekcijų, o butuose Nr. [...] – per didelis radiatorių sekcijų skaičius [...]. Administratoriaus 2010-09-14 sudarytame akte „Dėl ... techninės patikros“ nurodyta, kad Bute (bute su pagalbinėmis patalpomis) patikros metu buvo suskaičiuoti 8 vnt. ketinių radiatorių (buto 67,35 m² plotui – 4 radiatoriai, 35 sekcijos; pagalbinių patalpų 44,54 m² – 4 radiatoriai, 49 sekcijos), viso 84 sekcijos [...].

Kaip matyti iš ieškovės į bylą pateiktų dokumentų, ieškovė kreipėsi į Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą dėl administratoriaus veikos, kuri 2012-10-11 raštu Nr. 4-9171 pranešė, kad persiuntė kreipimąsi Savivaldybei pagal kompetenciją [...], ir į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių, kuris 2012-10-08 raštu Nr. 4D-2012/4-1415/3D-3253 informavo, jog priėmė ieškovės skundą dėl Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jos 2012 m. prašymus dėl Namų šildymo sistemos išbalansavimo [...]. Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą, Savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamentas 2012-09-28 raštu Nr. A51-62 169 (3.3.10.1-EM4) „Dėl Seimo kontrolieriaus rekomendacijų vykdymo“ informavo ieškovę, jog kontroliuos tolesnius Administratoriaus ir techninio prižiūrėtojo veiksmus dėl UAB „C“ nustatytų pažeidimų, įsirengiant keturiuose butuose didesnę radiatorių sekcijų kiekį, negu nustatyta pagal projektą, pašalinimo [...]. Iš į bylą pateikto Savivaldybės Aplinkos ir energetikos departamento 2013-01-04 rašto Nr. A63-7-(15648M3.2.1.-EM4) „Dėl butų ir kitų patalpų savininkų susirinkimo organizavimo ir keliamų klausimų sprendimo“ matyti, kad buvo nustatyta, jog radiatorių sekcijų kiekis padidėjo dėl jų įrengimo ... ir ... butams priklausančiuose palėpėse; nuo 2012-10-25 buto Nr. ... savininkai palėpės patalpas įteisino kaip gyvenamosios paskirties. Šios patalpos turi būti šildomos, radiatoriai jose neturi būti demontuojami [...]. Administratorius 2013-02-11 rašte Nr. NB-RS-13-0276 nurodė, kad Namų šildymo ir karšto vandens sistema iš esmės funkcionuoja tolygiai, nes apie 10–11 proc. padidintas radiatorių sekcijų kiekis neturi reikšmingos įtakos [...]. Atsakovo atstovai teismo posėdžio metu patvirtino, kad toks šilumos elementų kiekis iš esmės neturi įtakos, kad atsirastų šilumos nuostoliai ieškovei, nes patiekta šilumos energija prarandama dėl nesandarių Namų konstrukcijų, langų. Tai parodo suvartotos šilumos energijos ir mokesčių už šildymą apskaičiavimo lentelės [...], o šildomų patalpų ekvivalentinio ploto skaičiavimas yra nenaudingas ieškovei [...].

Teismas, atsižvelgdamas į tai, kad ieškovė nepateikė į bylą įrodymų, galinčių patvirtinti jos nurodytą aplinkybę, kad atsakovas nepateikia ties vartojimo vieta pakankamai šilumos energijos, t. y. kad nėra užtikrinama higienos normas atitinkanti temperatūra ieškovei nuosavybės teise priklausančiame bute, ir nepaneigus Administratoriaus 2013-02-11 rašte Nr. NB-RS-13-0276 nurodytų vidaus temperatūrų matavimų ir argumentų dėl energijos tolygaus pasiskirstymo, atmets ieškovės argumentus dėl neproporcingo šilumos kiekio apskaitymo ieškovei kaip neįrodytus (CPK 178, 185 straipsnis).

[...] Teismas, įvertinęs, kad ieškovės reikalavimas įpareigoti atsakovą perskirstyti patiektą šilumos energiją pagal šilumos audito (šildytuvų kiekio nustatymo) duomenis, taikant Metodą Nr. 5, nes butų Nr. ... ir Nr. ... savininkai yra įsirengę perteklinį skaičių šildytuvų, neatitinka teisinio reguliavimo, jį atmets kaip nepagrįstą ir neįrodytą (CPK 178 straipsnis). [...].“

7.1.3. Teismas nusprendė „iš dalies tenkinti ieškinį. Panaikinti iš dalies Inspekcijos 2012-08-02 sprendimą Nr. R2-1846 ir 2012-09-20 sprendimą Nr. R2-2143 bei įpareigoti atsakovą UAB „E“ [...] atlikti šilumos suvartojimo paskirstymo Name perskaičiavimą nuo 2009-07-05 iki 2012 m. sausio mėnesio.“

7.2. Inspekcija 2014-02-21 raštu Nr. 2R-667 kreipėsi į Vilniaus apygardos teismą, pažymėdama, kad sprendimai (nurodyti pažymos 7.1 punkte) „yra priimti ne Inspekcijos, o VKEKK [...] ir Inspekcija nėra priėmusi tokių sprendimų, kurie naikinami šioje byloje“, bei prašydama „priimti nutartį ir ištaisyti 2014-02-13 sprendime [...] padarytus rašymo apsirikimus [...]“.

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

8. Lietuvos Respublikos įstatymai

8.1. *Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje* nustatyta, kad viena iš savarankiškųjų savivaldybių funkcijų yra: „42) pagal įstatymų nustatytą kompetenciją [...] savivaldybės paskirtų administratorių, [...], veiklos priežiūra ir kontrolė.“

8.2. *Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme* nustatyta:

8.2.1. *4 straipsnis* – „Įstaigos, teikdamos informaciją, vadovaujasi šiais principais: 1) informacijos išsamumo, reiškiančio, kad pareiškėjui turi būti pateikta visa pagal teisės aktus teiktina jo prašymo turinį atitinkanti informacija; 2) tikslumo, reiškiančio, kad pareiškėjui teikiama informacija turi atitikti įstaigos disponuojamą informaciją; 3) teisėtumo, reiškiančio, kad įstaigos veiksmai teikiant informaciją grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais teisės aktais; 4) objektyvumo, reiškiančio, kad įstaigos valstybės tarnautojai ar darbuotojai teikdami informaciją turi būti nešališki ir objektyvūs; 5) pagalbos, reiškiančios, kad visuomenei teikiama pagalba pasinaudoti galimybe gauti informaciją.“

8.2.2. *16 straipsnio 2 dalis* – „Įstaiga gali atsisakyti teikti informaciją, jeigu: 1) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų sukurti dokumentus ar informacijos rinkmenas ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis; 2) prašymo turinys yra nekonkretus; 3) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tos pačios informacijos; 4) prašoma informacija jau buvo viešai paskelbta; tokiu atveju įstaiga per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo įstaigoje dienos nurodo pareiškėjui jos paskelbimo šaltinį; 5) įstaiga tam tikros informacijos rinkimą ir tvarkymą nutraukia pasikeitus įstaigos funkcijoms. 3. Jeigu įstaiga atsisako pateikti informaciją, pareiškėjui išsiunčiamas apie tai pranešimas, kuriame nurodoma atsisakymo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka. [...]“

8.3. *Advokatūros įstatymo 44 straipsnyje* nustatyta: „Advokatas, vykdydamas advokato veiklą, turi teisę: 1) gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų veiksmingoms teisinėms paslaugoms teikti reikalingą valstybės ir savivaldybių institucijų turimą ar kontroliuojamą informaciją, dokumentus, jų nuorašus arba motyvuotą atsisakymą juos pateikti. Advokato kreipimesi turi būti pateikti duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu; [...]“

8.4. *Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 18 straipsnyje* nustatyta: „2. Sprendimus dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo priima tarnybos. [...]. 4. Sprendime dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo turi būti nurodyta: [...]; 5) teisinės pagalbos turinys – kokios teisinės pagalbos prašoma, teikiamos antrinės teisinės pagalbos apimtis, advokato teisės; [...]“

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktai

9.1. *Vyriausybės 2001-05-23 nutarimu Nr. 603 patvirtintuose Butų ir kitų patalpų savininkų bendrosios nuosavybės administravimo pavyzdiniuose nuostatuose* reglamentuota:

9.1.1. 5 *punktas* – „5. Įgyvendindamas savo pagrindinį uždavinį, administratorius atlieka šias funkcijas: [...]; 5.3. vadovaudamasis teisės aktais, reglamentuojančiais pastatų ir jų inžinerinių sistemų naudojimą ir techninę priežiūrą [...]; [...].“

9.1.2. 7 *punktas* – „Administratorius privalo: [...]; 7.4. patalpų savininkų, valstybės ir savivaldybių gyvenamųjų patalpų nuomininkų rašytiniu pageidavimu per 10 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos raštu pateikti paaiškinimus ir duomenis apie jiems apskaičiuotus mėnesinius mokesčius, kaupiamąsias įmokas, atliktus namo bendrojo naudojimo objektų atnaujinimo ir kitus darbus, suteiktas paslaugas, taip pat paaiškinimus ir duomenis apie administratoriaus šių Nuostatų 5 punkte nurodytų funkcijų vykdymą; [...].“

9.2. 2007-08-22 *nutarimu Nr. 875 patvirtintose Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse* nustatyta:

9.2.1. 6 *punktas* – „Nagrinėdami asmenų prašymus, valstybės tarnautojai privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, taip pat Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintais įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, tarnybinės pagalbos, efektyvumo, subsidiarumo ir „vieno langelio“ principais, o teikdami asmenims informaciją – Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme [...] nustatytais informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo, objektyvumo ir pagalbos principais.“

9.2.2. 41 *punktas* – „Atsakymai į prašymą parengiami atsižvelgiant į prašymo turinį: [...] 41.2. į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys; [...].“

Išvados

10. Atsižvelgus į pirmiau nustatytas aplinkybes (pažymos 1–6 paragrafai) ir teisinį reglamentavimą, nurodytą pažymos 8–9 paragrafuose, darytinos išvados, kad:

10.1. Savivaldybės pareigūnai pateikė Advokatei informaciją, kuria disponavo, informavo ją, kad Administratorius pagal jo kompetenciją atsakė į analogišką prašymą ir pateikė turimą informaciją, taigi, Savivaldybė atsakė į Advokatės 2013-04-03 prašymą Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme, Advokatūros įstatyme bei Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse nustatyta tvarka (Advokatė atsakymo neskundė; pažymos 4.1.1 papunktis, 5 paragrafas, 8.2,8.3 ir 9.2 punktai);

10.2. Inspekcijos pareigūnai 2013-04-12 raštu Advokatei pateikė Inspekcijos žinioje turimą informaciją ir pagrįstai nurodė, jog kita informacija galimai gali būti gaunama iš Administratoriaus (be to, aplinkybės, susijusios su Pareiškėjos prašoma informacija, buvo nagrinėjamos Vilniaus apygardos teisme (civilinėje byloje); pažymos 6.1, 6.2 ir 7.1 punktai), taigi, Inspekcija pateikė atsakymą į Advokatės 2013-04-03 prašymą Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatyme, Advokatūros įstatyme bei Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklėse nustatyta tvarka (Advokatė atsakymo neskundė; pažymos 6 paragrafas, 8.2, 8.3 ir 9.2 punktai).

11. Apibendrinus pirmiau pateiktas išvadas, konstatuotina, kad šio tyrimo metu Savivaldybės ir Inspekcijos pareigūnų veikloje biurokratizmo požymių nenustatyta, todėl Pareiškėjos skundo dalis dėl:

11.1. Savivaldybės pareigūnų veiksmų (neveikimo) – atmestina;

11.2. Inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) – atmestina.

III. SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

12. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Vilniaus miesto savivaldybės pareigūnų veiksmų atmesti.

13. Seimo kontrolierius, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nusprendžia X skundo dalį dėl Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos pareigūnų veiksmų atmesti.

Seimo kontrolierius

Raimondas Šukys